

EKOLOGIK HUQUQBUZARLIK SOHASIDA MA'MURIY AMALIYOT FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH

Omonov Sunnatulla Abdulaziz o'g'li

*Sirdaryo viloyati Qo'riqlash boshqarmasi Jangovar
kasbiy va jismoniy tayyorgarlik bolimi jangovar shaylik va safarbarlik guruhi bosh
mutaxassis, katta leytenant
telefon: Q998938160808
omonovsunnatulla08@gmail.com*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada ekologik Huquqbuzarliklar sohasidagi ma'muriy amaliyotni takomillashtirish zarurati ko'rib chiqiladi. Muammolar, mavjud yondashuvlar va potentsial yutuqlarni o'rganib chiqib, biz ekologik jinoyatlarga qarshi kurashish va tabiiy ekotimizimizni muhofaza qilishda ma'muriy choralarning muhim rolini ta'kidlashni maqsad qilganmiz.*

Kalit so'zlar: *ekologik huquqbuzarlik, atrof-muhit, sud organlari, jazo, tergov usullari.*

Ekologik Huquqbuzarlik sohasida ma'muriy amaliyotni takomillashtirish muhim mavzu bo'lib, u ekologik qonunlar va qoidalarning buzilishiga qarshi kurashish strategiyasini ishlab chiqish va amalga oshirishni nazarda tutadi. Samarali ma'muriy amaliyotlar atrof-muhitga oid qonunlar ijrosini ta'minlash, aybdorlarni javobgarlikka tortish va atrof-muhitga zarar yetkazilishining oldini olishda muhim o'rin tutadi. Ma'muriy amaliyotlarni takomillashtirish orqali hukumatlar ekologik jinoyatlarni aniqlash, tergov qilish va ta'qib qilishni yaxshilashi mumkin, bu esa yanada barqaror va himoyalangan atrof-muhitga olib keladi. Birgalikda ishlash va ilg'or tajribalarni joriy qilish orqali manfaatdor tomonlar huquqni muhofaza qilish bo'yicha sa'y-harakatlarni kuchaytirishi va atrof-muhitga rioya etilishini rag'batlantirishi mumkin. Umuman olganda, ekologik jinoyatlar sohasida ma'muriy amaliyotni takomillashtirish atrof-muhitni muhofaza qilish, ekologik qonunlarga rioya qilish va barqaror amaliyotni ilgari surish uchun muhim ahamiyatga ega. Bu ekologik huquqbuzarliklar keltirib chiqaradigan kuchayib borayotgan tahdidlarni bartaraf etish uchun muvofiqlashtirilgan va faol yondashuvni talab qiladi.

Ekologik huquqbuzarliklarga qarshi samarali kurashish va ularning oldini olishda ekologik Huquqbuzarlik sohasida ma'muriy amaliyotni takomillashtirish muhim ahamiyatga ega. Quyida ekologik jinoyatlarga qarshi kurashda ma'muriy amaliyotni yaxshilashga yordam beradigan asosiy strategiya va chora-tadbirlar keltirilgan:

SOVERSHENSTVOVANIE DEYATELNOSTI ADMINISTRATIVNOY PRAKTIKI V SFERE EKOLOGICHESKOY PRESTUPNOSTI

Annotatsiya: *V dannoy state rassmatrivaetsya neobxodimost sovershenstvovaniya administrativnoy praktiki v sfere ekologicheskix pravonarusheniy. Issleduya problemo', suhestvuyuhie podxodo' i potentsialno'e dostijeniya, mo' stremimsya podcherknut vajnyu rol*

administrativno'x mer v borbe s ekologicheskimi prestupleniyami i zahite nashey prirodnoy ekosistemo'.

Klyuchevo'e slova: ekologicheskoe prestuplenie, okrujayuhaya sreda, sudebno'e organo', nakazanie, metodo' rassledovaniya.

Sovershenstvovanie administrativnoy praktiki v sfere ekologicheskix pravonarusheniy yavlyaetsya vajnoy temoy, kotoraya predpolagaet razrabotku i realizatsiyu strategiy borbo' s narusheniyami ekologicheskogo zakonodatelstva i normativno'x aktov. Effektivnaya administrativnaya praktika imeet reshayuhee znachenie dlya obespecheniya soblyudeniya prirodooxrannogo zakonodatelstva, privilecheniya vinovno'x k otvetstvennosti i predotvraheniya uherba okrujayuhey srede. Sovershenstvuya administrativnuyu praktiku, pravitelstva mogut uluchshit vo'yavlenie, rassledovanie i sudebnoe presledovanie ekologicheskix prestupleniy, chto privedet k sozdaniyu bolee ustoychivoy i zahihennoy okrujayuhey sredo'. prestupleniy imeet vajnoe znachenie dlya zahito' okrujayuhey sredo', obespecheniya soblyudeniya ekologicheskogo zakonodatelstva i prodvijeniya ustoychivo'x praktik. Eto trebuetsya skoordinirovannogo i aktivnogo podxoda k ustraneniyu rastuhix ugroz, svyazanno'x s ekologicheskimi narusheniyami.

V tselyax effektivnoy borbo' s ekologicheskimi prestupleniyami i ix predotvraheniya vajno sovershenstvovat administrativnuyu praktiku v sfere ekologicheskoy prestupnosti. Nije privedeno' osnovno'e strategii i mero', sposobstvuyuhie sovershenstvovaniyu administrativnoy praktiki v borbe s ekologicheskimi prestupleniyami:

IMPROVING ADMINISTRATIVE PRACTICES IN THE FIELD OF ENVIRONMENTAL CRIME

Keywords: *environmental crime, environment, judicial authorities, punishment, investigation methods.*

Improving administrative practices in the field of environmental violations is an important topic that involves the development and implementation of strategies to combat violations of environmental laws and regulations. Effective administrative practices are critical to ensuring compliance with environmental laws, holding perpetrators accountable and preventing environmental damage.

By improving administrative practices, governments can improve the detection, investigation and prosecution of environmental crimes, leading to a more sustainable and protected environment. crime is important for protecting the environment, enforcing environmental legislation and promoting sustainable practices. This requires a coordinated and proactive approach to addressing the growing threats posed by environmental violations.

In order to effectively combat environmental crimes and prevent them, it is important to improve administrative practices in the field of environmental crime. Below are the main strategies and measures to improve administrative practices in the fight against environmental crimes:

Biz islohatlarimizning ilk kunlaridanoq inson qadrini ulug‘lashni eng oliy qadriyat sifatida e’tirof etdik. Yangilangan Konstitutsiyamizda ham O‘zbekiston huquqiy davlat ekanligini muhrlab qo‘ydik. Yagona maqsadimiz – adolat va qonun ustuvorligini ta’minlash orqali xalqimizni rozi qilish

SH.M.Mirziyoyev

Mamlakatimiz taraqqiyoti yangi bosqichga yuz tutayotgan bir vaqtda, rivoj topib borayotgan o‘lkamiz jamiyati huquqiy ong va huquqiy madaniyat borasida yangi bir davrni boshdan kechirmoqda. Mamlakatimiz erishayotgan yutuqlar dunyo davlatlari tomonidan tan olinishi bilan bir qatorda yurtimizda olib borilayotgan huquqiy islohotlar qizg‘inlik bilan kuzatib kelinmoqda. Bu esa o‘z navbatida mamlakatimizning huquqiy-demokratik davlatlar qatorida o‘z o‘rniga ega bo‘lishi, iqtisodiyotning ravnaq topishi, investitsiya va o‘zaro hamkorlik masalalarida ko‘p jihatdan yuritimizda olib borilayotgan huquqiy islohatlarga bog‘liq ekanligini ko‘rsatmoqda.

1. Kengaytirilgan hamkorlik: Atrof-muhitni muhofaza qilish idoralari, huquqni muhofaza qilish organlari, sud organlari va boshqa manfaatdor tomonlar kabi tegishli idoralar o‘rtasida hamkorlik va hamkorlikni rivojlantirish. Ishchi guruhlar yoki idoralararo ishchi guruhlarini tashkil etish axborot almashishni, tergovlarni muvofiqlashtirishni va majburiy harakatlarni tartibga solish imkonini beradi.

2. Potentsiyani oshirish: Huquqni muhofaza qilish organlari xodimlari, prokurorlar, sudyalari va ekologik jinoyatlarni ko‘rib chiqishda ishtirok etuvchi boshqa manfaatdor shaxslar uchun maxsus o‘qitish va salohiyatni oshirish dasturlarini taqdim etish. Bunga tegishli qonunlar, tergov usullari, dalillar to‘plash va ta‘qib qilish strategiyalari bo‘yicha trening kiradi.

3. Texnologiyadan foydalanish: Ekologik jinoyatlar bilan bog‘liq monitoring, aniqlash va nazoratni kuchaytirish uchun geo-xaritalash, sun‘iy yo‘ldosh tasvirlari, masofaviy zondlash va ma‘lumotlarni tahlil qilish vositalari kabi texnologik yechimlarni amalga oshirish. Texnologiya tergov va dalillar to‘plash samaradorligi va samaradorligini oshirishi mumkin.

4. Xavflarni baholash va ustuvorliklarni belgilash: Atrof-muhitga oid jinoyatlar uchun eng zaif bo‘lgan yuqori ustuvor sohalar va faoliyatni aniqlash uchun xavflarni baholash asoslarini ishlab chiqish. Ta‘sir va ta‘siqni maksimal darajada oshirish uchun ushbu baholashlar asosida resurslarni va majburiy harakatlarni taqsimlang.

5. Jamoatchilikni xabardor qilish va jalb qilish: Atrof-muhitga oid jinoyatlar, ularning ekotizimlar va jamoalarga ta‘siri va shubhali harakatlar haqida xabar berish muhimligi haqida jamoatchilik xabardorligini oshirish. Atrof-muhitni muhofaza qilish bo‘yicha sa‘y-harakatlarni jamoatchilik tomonidan qo‘llab-quvvatlash va axborot beruvchilar tarmog‘ini yaratish uchun mahalliy hamjamiyatlar, nodavlat notijorat tashkilotlari va ommaviy axborot vositalari bilan hamkorlik qiling.

6. Ma‘muriy jazo choralarini qo‘llash: Ekologik huquqbuzarliklarda aybdor deb topilgan jismoniy va yuridik shaxslarga nisbatan ma‘muriy jazo, jarima va jazo choralarini qo‘llash orqali ijro mexanizmlarini kuchaytirish. Jazolar etkazilgan zararga mutanosib bo‘lishini ta‘minlang va kelajakda huquqbuzarliklarning oldini oling.

7. Oshkoralik va javobgarlik: Ekologik jinoyatlarni tergov qilish va huquqbuzarliklarni qo‘llash bilan bog‘liq ma‘muriy jarayonlarda shaffoflikni rag‘batlantirish. Nazorat qilish

tizimiga mas'uliyat va jamoatchilik ishonchini oshirish uchun holatlar, qo'llanilgan jazolar va muvofiqlik holati to'g'risidagi ma'lumotlarni e'lon qilish.

8. Xalqaro hamkorlik: Xalqaro hamkorlar bilan hamkorlikni kuchaytirish, ilg'or tajribalarni almashish va yovvoyi tabiatning noqonuniy savdosi, noqonuniy daraxt kesish va chegaralar orqali ifloslanish kabi transmilliy ekologik jinoyatlarga qarshi kurashish bo'yicha sa'y-harakatlarni muvofiqlashtirish.

XULOSA:

Yuqoridagi strategiya va chora-tadbirlarni amalga oshirish orqali ekologik huquqbuzarliklar sohasidagi ma'muriy amaliyotni kuchaytirish, bu esa joriy va kelajak avlodlar uchun huquqbuzarliklarning oldini olish, atrof-muhitni muhofaza qilishni yanada samarali ta'minlashga olib kelishi mumkin. Ekologik Huquqbuzarlikning murakkabliklarini bartaraf etishda samarali va faol ma'muriy amaliyotlar ajralmas hisoblanadi. Hamkorlikni rivojlantirish, texnologiyalardan foydalanish va qonunchilik asoslarini takomillashtirish orqali hokimiyat organlari ekologik huquqbuzarliklarning oldini olish, aniqlash va jinoiy javobgarlikka tortish imkoniyatlarini oshirishi mumkin. Ekologik Huquqbuzarlik sohasida ma'muriy amaliyotni takomillashtirish bo'yicha birgalikdagi sa'y-harakatlar nafaqat atrof-muhitni muhofaza qilish, balki kelajak avlodlar uchun barqaror va adolatli kelajakni ta'minlash uchun ham muhimdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Xolmo'minov J.T. Konstitutsiya va ekologik qonunchilik G'G' Jamiyat. – 2012. – 23 noyab.

2. Xolmo'minov J.T. Oilada ekologik huquqiy ta'lim va tarbiyani olib borish va uni uzluksizligini ta'minlashning huquqiy asoslari G'G' TDYuI Axborotnomasi. – 2012. – №1. – B. 73-77.

3. Xolmo'minov J.T. Ekologik muammolar echimi: tabiatni muhofaza qilishning konstitutsiyaviy asoslari G'G' Inson va qonun. – 2012. – 31 yanv.

4. Axmedov T. Iqlim o'zgarishlari: dunyo hamjamiyati e'tiborida G'G' Jamiyat. – 2012. – 30 noyab.

5. Shoimov N.B. Ichki ishlar organlarining ekologik qonunlar ijrosini ta'minlash faoliyati: O'quv qo'llanma. – T., 2011.